

Ohje turkiseläinten lintuinfluenssa- ja SARS-CoV-2 (koronavirus) -seurantatutkimuksesta

Hyvä tuottaja

Teidät on merkitty Ruokaviraston eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin turkiseläinten pitäjänä tai pitopaikan yhteyshenkilönä.

Tämä ohje sisältää turkiseläinten lintuinfluenssa- ja koronaseurannan toimenpiteet 3.6.2024 alkaen. Ohjeen sisältö lyhyesti:

1. Tuottajan on ilmoitettava toiminnassaan tapahtuvista muutoksista eläintenpitäjärekisteriin.
2. Tuottajan on pidettävä asianmukaista kuolleisuuskirjanpitoa.
3. Tuottajan on ilmoitettava kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastoon tilalla havaittavasta poikkeavasta kuolleisuudesta tai lintuinfluenssa- tai koronartuntaan viittaavista oireista eläimillä.
4. Tuottajan on ilmoitettava kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastoon, jos eläimiä hoitavilla todetaan koronartunta.
5. Jos tilan eläimillä epäillään olevan lintuinfluenssa- tai koronartunta, kunnaneläinlääkäri ottaa näytteitä tilan eläimistä.
6. Tuottajan pitää toimittaa näytteeksi 3 kuollutta tai lopetettua turkiseläintä joka kolmas viikko 29.9.2024 asti.
7. Kaikista näytteistä tutkitaan Ruokaviraston laboratoriossa lintuinfluenssa ja minkeistä, muista näätäeläimistä sekä supikoirista lisäksi korona.
8. Jos tuottaja ei toimita näytteitä, vaikka tilalla on kuollut tai lopetettu turkiseläimiä, virkaeläinlääkäri ottaa näytteitä tuottajan kustannuksella ja lisäksi aluehallintovirasto määrää seuraamusmaksun. Silloin, jos yhtään eläintä ei ole kuollut eikä lopetettu, eikä tuottaja ole siksi voinut toimittaa näytteitä, virkaeläinlääkärin näytteenotto on tuottajalle maksuton eikä AVI määrää seuraamusmaksua.
9. Kaikilla turkistarhoilla pyritään tekemään tautisuojausvalvontakäynti 31.10.2024 mennessä.
10. Jos tilan eläimillä todetaan lintuinfluenssatartunta, aluehallintovirasto määrää tilalle rajoituksia ja Ruokavirasto päättää tarhan eläinten lopettamisesta.
11. Jos tilan eläimillä todetaan koronartunta, aluehallintovirasto määrää tilalle rajoituksia ja kunnaneläinlääkäri ottaa sieltä näytteitä, kunnes tartuntaa ei enää todeta tai todetaan koronaviruksen muunnos, joka arvioidaan väestölle vaaralliseksi. Vaarallisen muunnoksen takia Ruokavirasto voi määrätä tarhan eläimet lopetettaviksi.

Tarkempia ohjeita yllä olevista asioista on seuraavilla sivuilla.

ELÄINTENPITÄJÄREKISTERI**Ruokavirasto**

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihide)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket

Finnish Food Authority

2 (8)Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.

Eläimiä, ilmoittakaa asiasta sekä kunnan maaseutuviranomaiselle että aluehallintoviraston läänineläinlääkärille.

Muutokset eläintenpidossa pitää aina ilmoittaa eläintenpitäjärekisteriin.

Ilmoituksen voi tehdä verkossa <https://epr.ruokavirasto.fi> tai kunnan maaseutuviranomaisen kautta.

KUOLLEISUUSKIRJANPITO

Eläinterveys sääntöjen 102 artiklan ja lain eläinten hyvinvoinnista (693/2023) 32 §:n mukaan tuottajan on pidettävä kirjaa kuolleiden eläinten lukumäärästä.

Kuolleisuuskirjanpitoon merkitään pitopaikkakohtaisesti eläinten kuolinpäivämäärä ja kuolleiden eläinten lukumäärä. Tai jos eläimellä on tunnistuskoodi, kuolleisuuskirjanpitoon merkitään eläimen kuolinpäivämäärä ja tunnistuskoodi. Kirjaukset pitää tehdä kolmen päivän kuluessa.

Kannattaa myös kirjata, mistä kohdasta pitopaikkaa kuolleet eläimet ovat (esimerkiksi varjotalon numero, häkin numero). Lisäksi kuolleiden eläinten häkit kannattaa merkitä. Tämä helpottaa kuolleisuuden havainnointia varjotalossa.

LINTUINFLUENSSA- JA/TAI KORONAEPÄILYÄ ILMOITTAMINEN

Jos epäilette eläimillänne lintuinfluenssa- ja/tai koronatartuntaa, teidän on eläintautilain 19 §:n mukaan ilmoitettava siitä heti kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle.

Teidän on ilmoitettava kaikesta poikkeavasta kuolleisuudesta tai oireista kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle. Virkaeläinlääkäri arvioi, onko kyseessä lintuinfluenssa- ja/tai koronaepäily ja ottaa tarvittaessa eläimistä näytteitä tutkimuksiin.

Eriyksen tarkkaan täytyy seurata eläinten mahdollisia lintuinfluenssa- ja/tai koronavirustartuntaan sopivia oireita. Näitä ovat esimerkiksi hermostolliset oireet kuten tärinä, kouristukset ja kehänkierto sekä hengitysoireet kuten lievä sierainvuoto ja yskä sekä muut oireet kuten syömättömyys, apaattisuus ja ripuli.

Jos turkistilalla työskentelevällä henkilöllä on todettu koronatartunta, tuottajan pitää ilmoittaa asiasta kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastoon. Tällöin ei kuitenkaan ilmoiteta tartunnan saaneen henkilö- tai terveystietoja. Virkaeläinlääkäri arvioi, onko kyseessä turkistilan koronaepäily. Jos on, virkaeläinlääkäri ottaa turkistilan eläimistä näytteitä tutkimuksiin.

LINTUINFLUENSSA- JA KORONASEURANTA

Tässä ohjeessa kuvattu **turkiseläinten lintuinfluenssa- ja koronaseurantatutkimus alkaa 3.6.2024 ja jatkuu 29.9.2024 asti.** Eläintautilain (76/2021) 23 §:n nojalla Ruokavirasto määrää, että pitopaikasta vastuussa oleva toimija ottaa näytteet ja toimittaa ne Ruokaviraston järjestämään tai muuten hyväksymään kuljetukseen. **Jokaisen pitopaikan, jossa on turkiseläimiä (minkki, soopeli, supikoira, kettu), on lähetettävä**

näytteitä seurantatutkimukseen tämän ohjeen mukaisesti vuoden 2024 syyskuun loppuun asti.

Teille lähetetään seurantatutkimuksen tuloksista Ruokaviraston tutkimustodistus, vaikka tutkimuksessa ei todeta lintuinfluenssaa eikä koronaa. Myös lintuinfluenssa- tai koronaepäilyn takia otetuista näytteistä lähetetään tutkimustodistus. Jos näytteissä todetaan virusta, läänineläinlääkäri ilmoittaa tuloksen ja kertoo toimenpiteistä.

Jos teillä on kysyttävää seurantatutkimuksesta, ottakaa yhteyttä pitopaikan sijaintikunnan aluehallintoviraston läänineläinlääkäriin. Yhteystiedot ovat tämän ohjeen lopussa Lisätietoja-kohdassa.

NÄYTTEENOTTO, PAKKAAMINEN JA TOIMITTAMINEN KULJETTAVAKSI

Tämän luvun ohjeet koskevat kaikkia pitopaikkoja, joissa on turkiseläimiä.

Näytteet pitää toimittaa jokaisesta pitopaikasta eli jokaiselta eri **pitopaikkatunnukselta** pitää toimittaa näytteitä, vaikka useampi kuin yksi pitopaikka olisikin käytännössä yhtä pitopaikkaa.

Jos taas yhdessä pitopaikassa (eli yhdellä pitopaikkatunnuksella) on useamman kuin yhden eläintenpitäjän eläimiä, pitopaikasta lähetetään jokaisella näytteentoimituskerralla yhden näytteet (3 eläintä joka kolmas viikko).

Näytteenotto

Toimittakaa näytteeksi Ruokavirastoon kolme itsestään kuollutta tai sairauden takia lopetettua eläintä joka kolmas viikko. Jos kolmen viikon aikana ei kerry kolmea eläintä, toimittakaa kaikki kuolleet ja sairauden vuoksi lopetetut eläimet. Vaikka pitopaikassa esiintyisi vain vähän kuolleisuutta, on yksittäisetkin kuolleet tai sairaana lopetetut eläimet toimitettava näytteeksi.

Näytteeksi toimitettavat eläimet voivat olla yhtä tai useampaa eläinlajeja (minkki, soopeli, supikoira, kettu). Jos tilalla on useampaa kuin yhtä eläinlajeja, näytteeksi toimitetaan mieluiten kaikkia näitä lajeja siten, että yhdellä näytteentoimituskerralla on kaikkia tilan turkiseläinlajeja, tai ainakin niin, että useammalla näytteentoimituskerralla yhteensä olisi kaikkia tarhan turkiseläinlajeja.

Jos yhdessä pitopaikassa (eli yhdellä pitopaikkatunnuksella) olevat eläimet ovat selvästi erillään toisistaan, näytteitä kerätään siten, että yhdellä näytteentoimituskerralla tai ainakin useammalla näytteentoimituskerralla yhteensä on eläimiä myös kaikista pitopaikan erillään olevista osista.

Eläinten ruhot kannattaa pakastaa heti keräämisen jälkeen odottamaan näytteiden toimittamista. Jos ruhoja on yli kolme, valitkaa näytteiksi kolme hyväkuntoisinta ja tuoreinta ruhoa. Näytteeksi ei pitäisi toimittaa kauan aikaa sitten kuolleita tai

lopetettuja eläimiä, sillä nämä eivät kerro pitopaikan nykyisestä lintuinfluenssa- ja koronatilanteesta.

Näytteeksi ei lopeteta terveitä eläimiä. Jos itsestään kuolleita tai sairaana lopetettuja eläimiä ei tule tarpeeksi, voitte täydentää näyte-erää muiden syiden vuoksi lopetetuilla eläimillä. Alle kahden viikon ikäisiä pentuja ei kannata toimittaa näytteeksi. Niitä voi kuitenkin toimittaa näytteeksi siinä tapauksessa, että sitä vanhempia eläimiä ei ole riittävästi näytteeksi.

Kirjatkaa ylös, mistä kohdasta pitopaikkaa näytteet on otettu (esimerkiksi varjotalon numero, häkin numero). Lisätkää tieto kuolleisuuskirjanpitoon. Voitte tehdä merkinnän myös häkkiin tai häkin yläpuolelle.

Ruokavirasto ja aluehallintovirasto valvovat näytteiden toimittamisen toteutumista. Jos ette toimita kuolleita tai lopetettuja eläimiä tai toimitatte harvoin ja pieniä määriä, kunnaneläinlääkäri tulee pitopaikkaan ottamaan näytteitä. Tällöin muutamia eläimiä lopetetaan näytteeksi eikä niitä pääsääntöisesti korvata tuottajalle (eläimen vähäinen arvo, eläintautilaki 76/2021 83 §). Olette velvollinen avustamaan kunnaneläinlääkäriä näytteenotossa.

Jos ette toimita näytteitä, vaikka eläimiä on kuollut tai lopetettu, kunnaneläinlääkäriin näytteenotto on teille maksullinen. Lisäksi aluehallintovirasto (AVI) määrää teille seuraamusmaksun. Silloin, jos yhtään eläintä ei ole kuollut eikä lopetettu, ettekä ole siksi voinut toimittaa näytteitä, kunnaneläinlääkäriin näytteenotto on teille maksuton eikä AVI määrää seuraamusmaksua.

Näytteiden pakkaaminen

- 1) Käärikää näytteeksi toimitettavat eläimet runsaaseen ilmavaan ja kuivittavaan materiaaliin, esimerkiksi sanomalehtipaperiin, joka imee mahdollisesti valuvat nesteet.
- 2) Pakatkaa paperikäärö kahteen ehjään päällekkäiseen muovipussiin tai -säkkiin.
- 3) Pakatkaa enintään 20 kg näytteitä sisältävä muovipussi tukevaan laatikkoon. Jos näytteitä on enemmän kuin 20 kg, pakatkaa ne useampaan laatikkoon.
- 4) Laittakaa laatikkoon täyteaineeksi lisää paperia.
- 5) Teipatkaa laatikko hyvin kiinni. Erilliseen pussiin voitte laittaa kylmävaraajia näytteen säilymisen parantamiseksi.
- 6) Kirjoittakaa jokaiseen laatikkoon toimijan tai tarhan nimi. Jos toimijan tai tarhan nimi ei erottele eri pitopaikkoja toisistaan, kirjoittakaa laatikkoon nimen lisäksi pitopaikkatunnus.
- 7) Teipatkaa huolellisesti täytetty lähete muovipussiin suljettuna laatikon päälle. Jos laatikoita on useita, teipatkaa lähete yhden niistä päälle. Lähete on nimeltään Turkiseläinten AI/SARS-CoV-2-seurantatutkimus ja se on Ruokaviraston verkkosivuilla

<https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/laboratoriotutkimukset/elaintautitutkimukset/tuotantoelaimet/>.

Varmistakaa erityisesti, että olette laittanut läheteeseen **pitopaikkatunnuksen**. Tunnus on FI-alkuinen 12-numeroinen merkkisarja. **Pitopaikkatunnus on välttämätön tieto seurantanäytteenotossa**. Ilman sitä viranomaisen ei välttämättä saa tietoa siitä, että tilaltanne on toimitettu tarvittavat näytteet.

8) Kirjoittakaa laatikkoon: ”Eläinperäinen näyte – vapautettu”.

Näytteiden toimittaminen kuljetettavaksi

Pitopaikat on jaettu sijainnin perusteella neljään eri alueryhmään, joista haetaan näytteitä tiettyinä viikkoina. Jako on tehty, jotta näytteitä saapuisi mahdollisimman tasaisesti Ruokaviraston laboratorioon.

- **Alueryhmään 1 (Länsirannikko & Kalajoki)** kuuluvat pitopaikat, jotka sijaitsevat seuraavissa kunnissa:

- Mustasaari
- Maalahti
- Korsnäs
- Kaskinen
- Närpiö
- Vöyri
- Kristiinankaupunki
- Kalajoki.

Alueryhmästä 1 kuljetusyritys hakee ruhot joka kolmas viikko alkaen viikosta 23.

- **Alueryhmään 2 (Kallan)** kuuluvat pitopaikat, jotka sijaitsevat seuraavissa kunnissa:

- Pietarsaari
- Uusikaarlepyy
- Pedersöre
- Luoto.

Alueryhmästä 2 kuljetusyritys hakee ruhot joka kolmas viikko alkaen viikosta 24.

- **Alueryhmään 3 (Seinäjoki & Keski-Pohjanmaa)** kuuluvat pitopaikat, jotka sijaitsevat seuraavissa kunnissa:

- Seinäjoki
- Lapua
- Isokyrö
- Kauhava
- Evijärvi
- Lappajärvi
- Alajärvi
- Vimpeli
- Soini

- Alavus
- Kuortane
- Ähtäri
- Kokkola
- Halsua
- Kannus
- Kaustinen
- Lestijärvi
- Perho
- Toholampi
- Veteli
- Kruunupyö.

Alueryhmästä 3 kuljetusyritys hakee ruhot joka kolmas viikko alkaen viikosta 25.

- **Alueryhmään 4 (muut alueet)** kuuluvat pitopaikat, jotka sijaitsevat muualla kuin alueryhmien 1–3 alueella.
Alueryhmästä 4 Ruokavirasto tai kuljetusyritys hakee ruhot joka kolmas viikko alkaen viikosta 25.

Kun tilallanne on ruhoja näytteeksi, teidän on ilmoitettava siitä aina alueryhmänne näytekuljetusviikkoa edeltävällä viikolla (viimeistään torstaina) sähköpostiosoitteeseen tautiseuranta@ruokavirasto.fi. Näin Ruokavirasto tai kuljetusyritys tietää tulla hakemaan tilanne ruhot alueryhmänne näytekuljetusviikolla. Laittakaa sähköpostiin nämä tiedot:

- **Tarhan nimi ja pitopaikkatunnus**
- **Käyntiosoite**, josta kuljettaja noutaa näytteet. Jos käyntiosoitetta ei ole, laittakaa sen sijasta Google Maps -sijaintilinkki.
- **Puhelinnumero**, johon kuljettaja ilmoittaa teille näytteiden noutoajan
- **Eläinlaji ja määrä**.

Jos teillä ei ole ruhoja, älkää silloin lähettäkö sähköpostia asiasta.

Kun olette ilmoittanut sähköpostitse, että ruhoja on haettavissa näytteeksi, Ruokavirasto tai sen järjestämä kuljetusyritys ilmoittaa teille tarkemmin, milloin se hakee näytteet. Antakaa asianmukaisesti pakatut näytteet kuljettajalle tai jättäkää ne ennalta sovittuun paikkaan kuljettajaa varten. Paketti ei saa vuotaa eikä olla likainen ulkopinnoiltaan.

Jos ette jollakin kerralla toimita näytteitä omalle alueryhmällemme määrätyllä viikolla, toimittakaa näytteet seuraavalla kerralla, kun on alueryhmänne näytekuljetusvuoro.

Jos näytteiden toimittamisesta kuljettavaksi on kysyttävää, voitte soittaa puhelinnumeroon 050 565 8803 (ma - pe klo 8.00 - 16.15).

Kustannukset

Ruokavirasto vastaa näytteiden lintuinfluenssa- ja koronatutkimuskuluista. Lisäksi Ruokavirasto vastaa näiden näytteiden kuljetuskuluista silloin, kun kuljetus on tehty Ruokaviraston järjestämällä tai muuten hyväksymällä tavalla. Tuottaja vastaa näytteiden, näytteenoton ja pakkaamisen kuluista.

Kunnaneläinlääkärin näytteenotto on tuottajalle maksullinen silloin, jos tuottaja ei toimita näytteitä seurantatutkimukseen, vaikka eläimiä on kuollut tai lopetettu. Lisäksi aluehallintovirasto (AVI) määrää seuraamusmaksun. Silloin, jos yhtään eläintä ei ole kuollut eikä lopetettu, eikä tuottaja ole siksi voinut toimittaa näytteitä, kunnaneläinlääkärin näytteenotto on tuottajalle maksuton eikä AVI määrää seuraamusmaksua.

Tuottajalle ei pääsääntöisesti korvata näytteeksi lopetettavia eläimiä (eläimen vähäinen arvo, eläintäutilaki 76/2021 83 §).

TAUTISUOJAUSVALVONTA TURKISTILOILLA

Kaikkien turkistilojen tautisuojaus pyritään tarkastamaan 31.10.2024 mennessä. Aluehallintovirasto tai kunnaneläinlääkäri ottaa teihin yhteyttä ja sopii valvontakäynnin ajankohdasta.

Valvontakäynnillä tarkastetaan muun muassa ne tautisuojausvaatimukset, jotka on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisista eläimistä turkiseläimiin (14/2024). Linkki asetukseen <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2024/20240014>. Turkistuottajille tarkoitettu ohje, jossa on kerrottu asetuksen vaatimuksista, on Ruokaviraston verkkosivuilla <https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintaudit/turkiselaimet/Lintuinfluenssa/> (Ohje turkistarhoille lintuinfluenssatilanteessa, pdf).

LINTUINFLUENSSAN TOTEAMINEN TURKISTARHALLA JA SEN AIHEUTTAMAT TOIMENPITEET

Jos turkistarhan eläimillä todetaan lintuinfluenssa, aluehallintovirasto antaa tilalle rajoittavat määräykset taudin leviämisen estämiseksi ja Ruokavirasto päättää tarhan eläinten lopettamisesta. Aluehallintovirasto koordinoi eläinten lopetukset.

KORONATARTUNNAN TOTEAMINEN JA SEN AIHEUTTAMAT TOIMENPITEET

Jos turkistilan eläimillä todetaan korona, aluehallintovirasto määrää tilalle rajoituksia taudin leviämisen estämiseksi. Lisäksi kunnaneläinlääkäri ottaa tilan eläimistä säännöllisesti koronanäytteitä. Rajoituksia ja näytteenottoa jatketaan niin pitkään, kun tilan eläimissä todetaan tartuntaa. Ruokavirasto voi määrätä tarhan eläimet lopetettaviksi, jos niissä todetaan koronaviruksen muunnos, joka arvioidaan väestölle vaaralliseksi.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

LISÄTIETOJA

8 (8)Virhe. Viitteen lähdettä ei löytynyt.

Lisätietoja voitte kysyä **pitopaikan sijaintialueen aluehallintoviraston läänineläinlääkäriltä.**

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto: Läänineläinlääkäri Anna-Maria Moisander-Jylhä, p. 0295 018 834, anna-maria.moisander-jylha@avi.fi tai Sini Syvänen p. 0295 018 796

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto: Läänineläinlääkäri Anitta Massinen, p. 0295 017 586, anitta.massinen@avi.fi

Itä-Suomen aluehallintovirasto: Läänineläinlääkärit Laura Karvonen, laura.karvonen@avi.fi, p. 0295 016825 tai Anni Pehkonen, anni.pehkonen@avi.fi, p. 0295 016814

Lounais-Suomen aluehallintovirasto: Läänineläinlääkärit Rami Kuhanen, Jani Soini tai Heli Haukioja, p. 029 5016000 (vaihde)

Etelä-Suomen aluehallintovirasto: Läänineläinlääkäri Satu-Mari Lehti, p. 0295 016 682, satu-mari.lehti@avi.fi

Lapin aluehallintovirasto: Läänineläinlääkäri Pirkko Pirinen, p. 0295 017 377

Yksikönjohtaja

Sirpa Kiviruusu

Erityisasiantuntija

Riikka Lahdenperä